

INFORMACJA O MIESIĘCZNYM BILANSIE PŁATNICZYM NA BAZIE TRANSAKCJI

Narodowy Bank Polski po raz pierwszy przedstawia estymowany miesięczny bilans płatniczy na bazie transakcji. Bilans ten był dotychczas prezentowany wyłącznie dla okresów kwartalnych i rocznych. Sporządzanie miesięcznego bilansu płatniczego jest wypełnieniem standardów w zakresie statystyki bilansu płatniczego obowiązujących kraje Unii Europejskiej. Prezentowane dane obejmują okres od stycznia 2000 r. do stycznia 2004 r.

Bilans płatniczy jest zestawieniem statystycznym, które prezentuje, według szczegółowego schematu, dane o finansowych i niefinansowych transakcjach między podmiotami polskimi i zagranicznymi. Bilans płatniczy na bazie transakcji jest sporządzany na podstawie płatności zrealizowanych przez polski system bankowy, informacji pochodzących ze sprawozdań polskich podmiotów, uczestniczących w obrotach z zagranicą oraz badań statystyki publicznej.

Szacunki głównych komponentów miesięcznego bilansu płatniczego na bazie transakcji dokonywane są przy wykorzystaniu miesięcznych płatności zarejestrowanych przez system bankowy oraz danych kwartalnych. W związku z faktem, że informacje pochodzące bezpośrednio z przedsiębiorstw dostępne są jedynie z częstotliwością kwartalną powstaje konieczność zastosowania odpowiednich technik statystycznych¹ umożliwiających rozszacowanie danych kwartalnych na poszczególne miesiące w oparciu o pochodzące z banków dane o płatnościach zagranicznych.

¹ Procedura wyliczania danych miesięcznych została oparta na: Chow, G.C., Lin, A. (1971) *Best Linear Unbiased Interpolation, Distribution and Extrapolation of Time Series by Related Series* Review of Economics and Statistics.

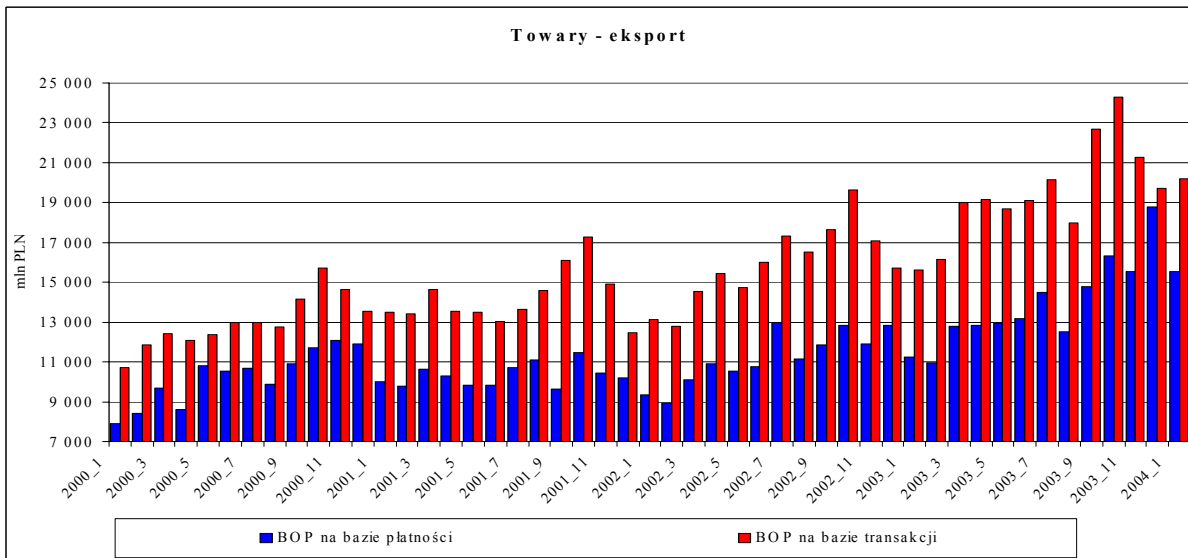
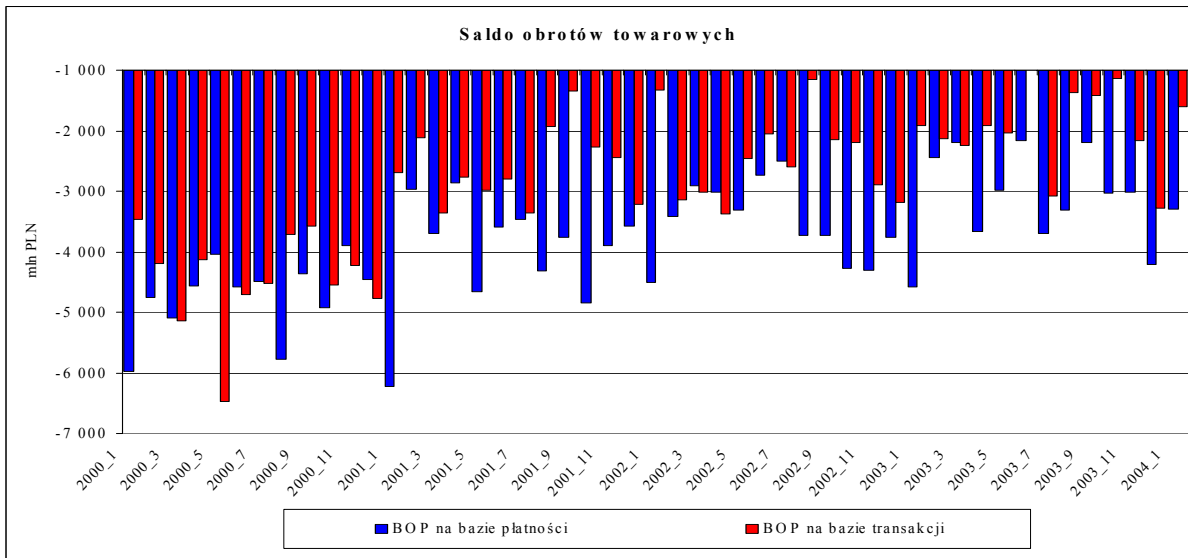
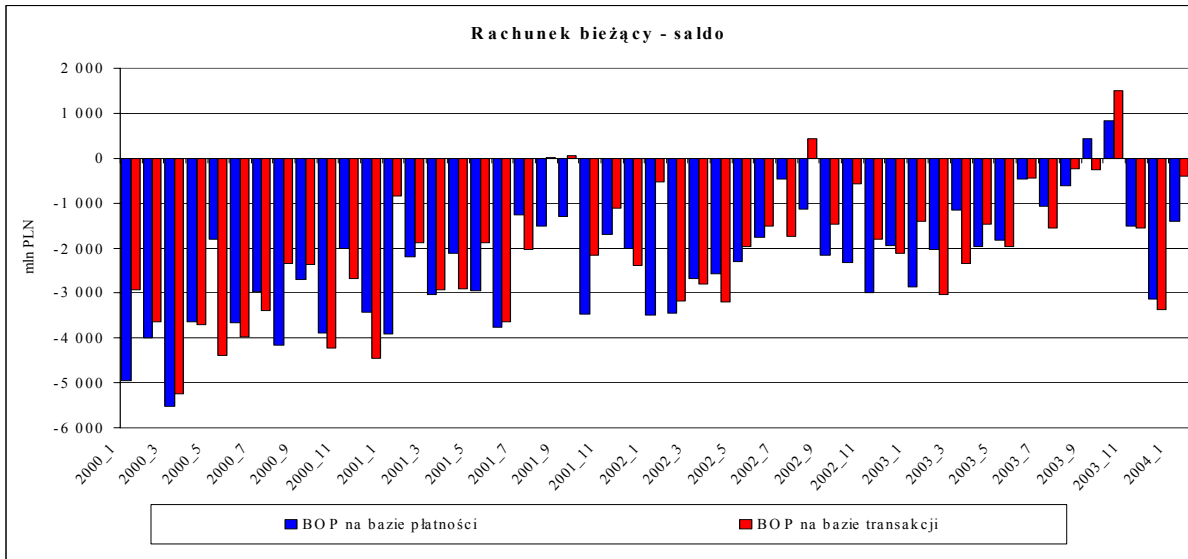
Analiza publikowanych danych wskazuje, iż największe różnice pomiędzy danymi bilansu płatniczego na bazie transakcji oraz bilansu płatniczego na bazie płatności występują w przypadku rachunku bieżącego. Rozbieżności pomiędzy komponentami rachunku bieżącego obu bilansów występują przede wszystkim w pozycjach: towary i usługi oraz są efektem obecności w bilansie na bazie płatności niestandardowej pozycji *niesklasyfikowane obroty bieżące*². Wynika to przede wszystkim z istotnych różnic w źródłach danych pomiędzy bilansem płatniczym na bazie transakcji a bilansem płatniczym na bazie płatności. W pozycji *towary*, w bilansie płatniczym na bazie transakcji podstawą do szacowania wielkości eksportu i importu są dane statystyki celnej, które są dodatkowo uzupełniane o szacunki niezarejestrowanego oficjalnie eksportu. W *usługach* w pozycji *podróże zagraniczne*, szacunki oparte są na danych z Instytutu Turystyki. Ponieważ bilans płatniczy na bazie transakcji stanowi źródło danych do wyliczania niektórych agregatów (eksport netto) w systemie rachunków narodowych, szacunki tych agregatów zostały dokonane wspólnie przez NBP i GUS. Szczegółowe informacje o różnicach w źródłach danych do bilansu płatniczego na bazie płatności oraz na bazie transakcji zawiera załączona tablica. Kształtowanie się poszczególnych pozycji bilansu płatniczego zostało przedstawione na poniższych wykresach.

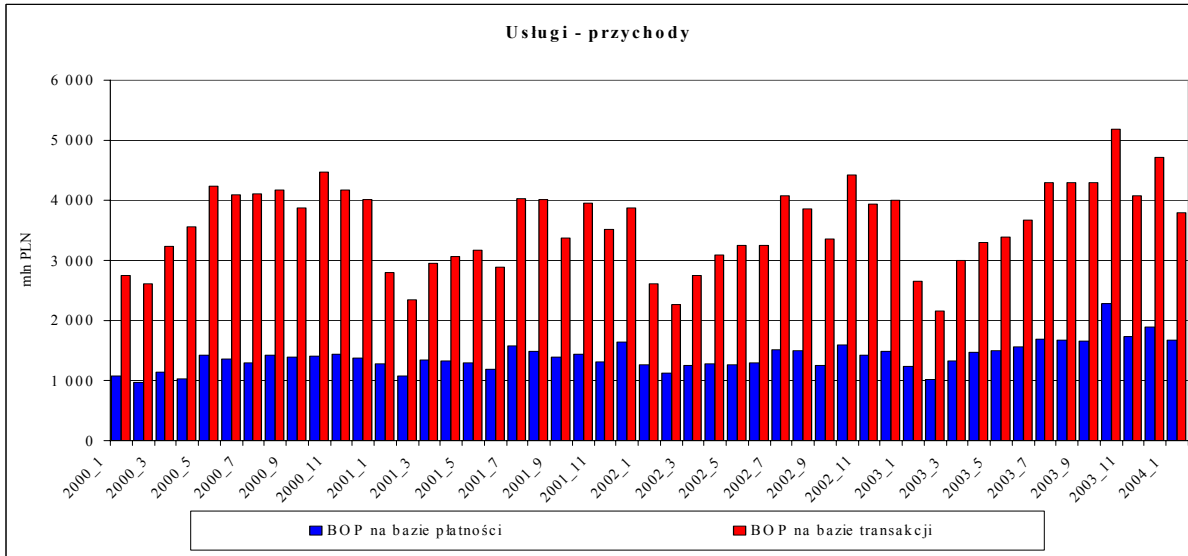
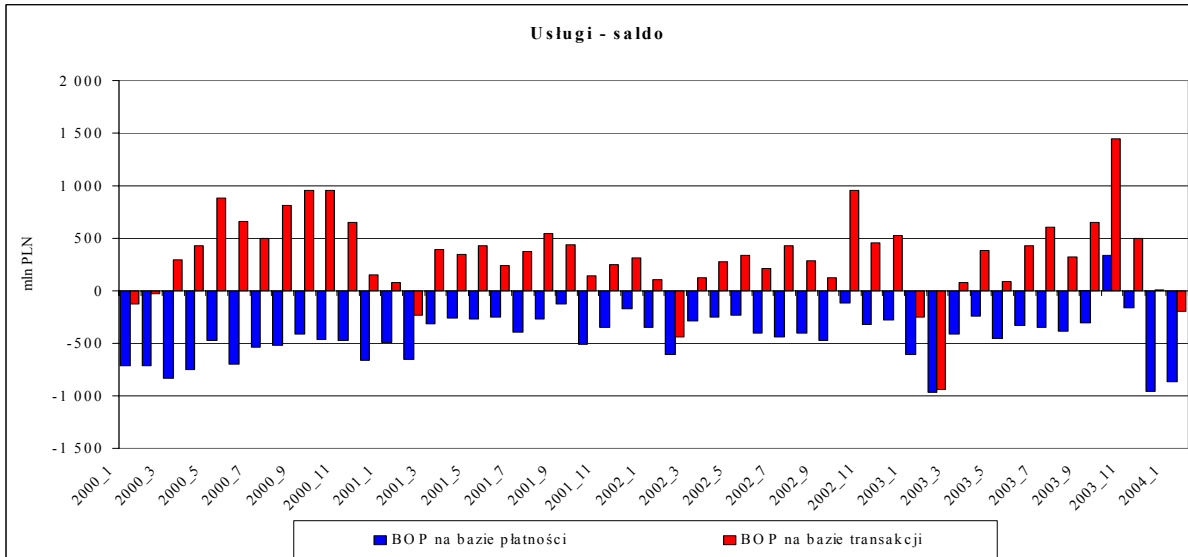
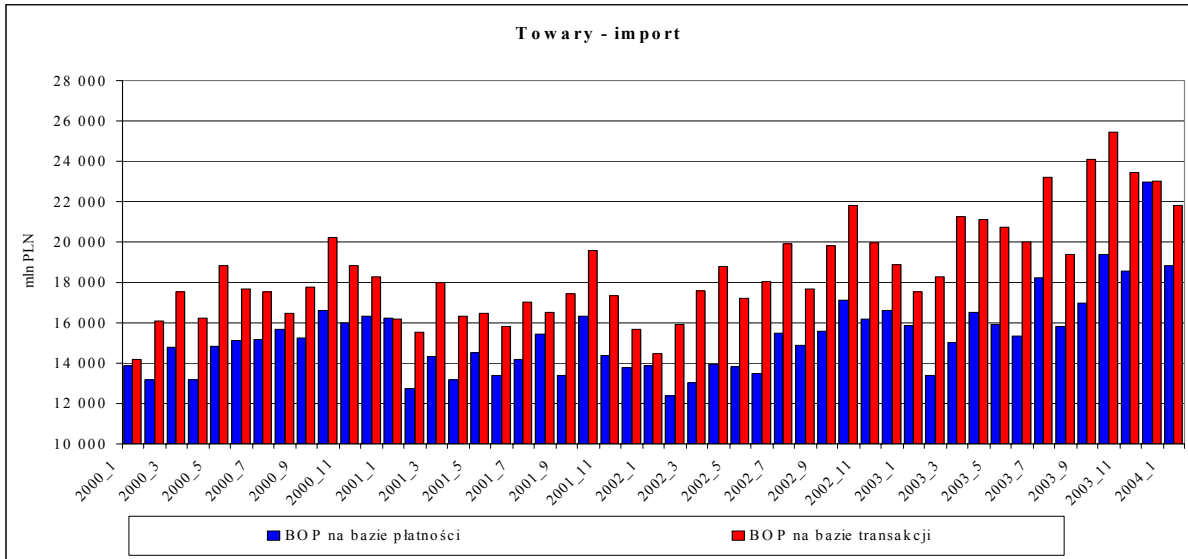
Dodatkowych informacji udzielają:

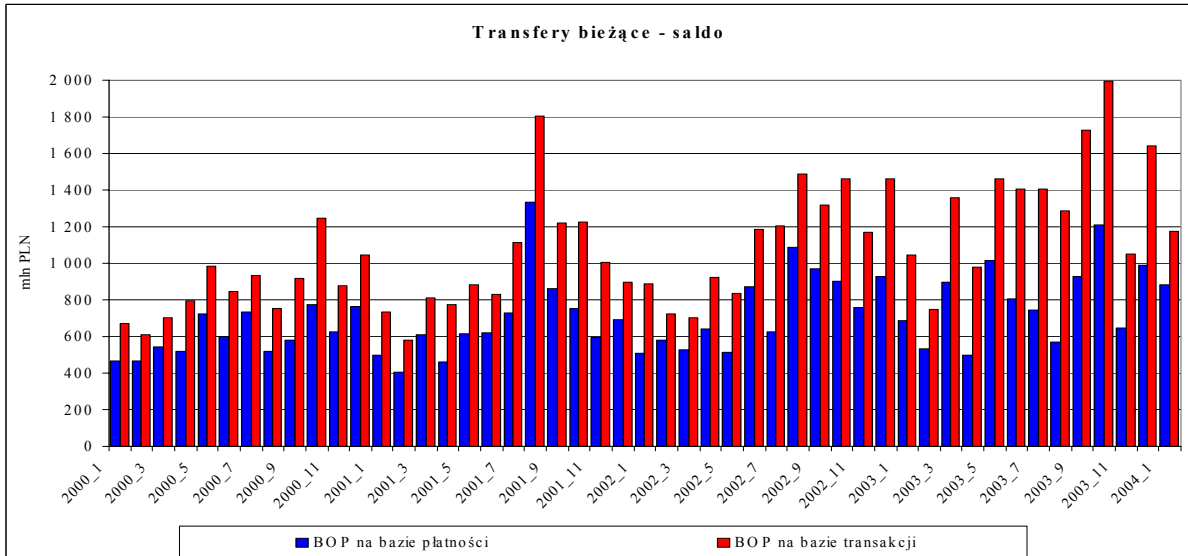
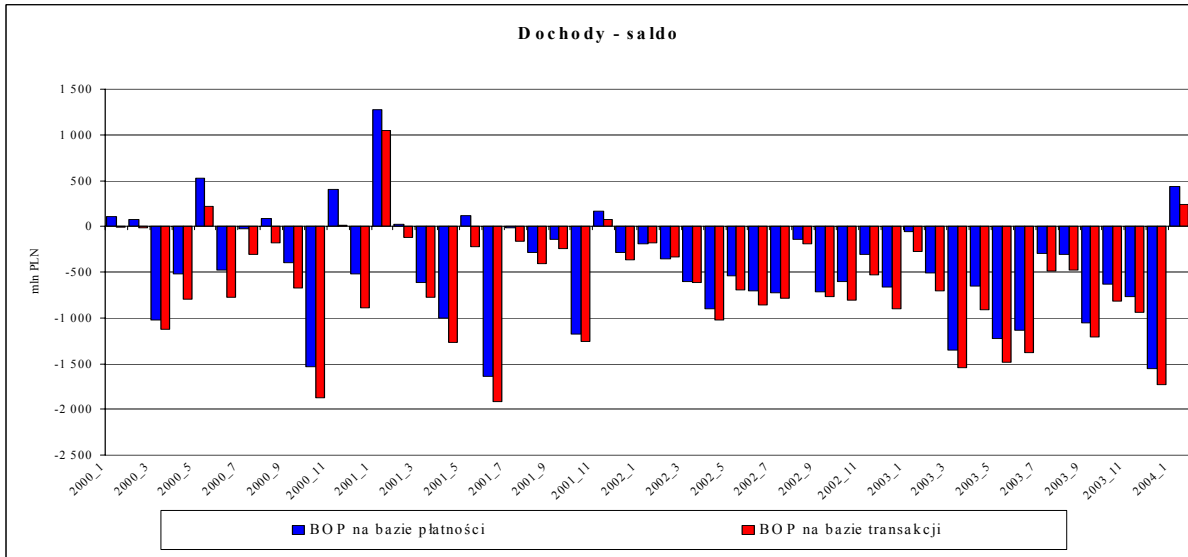
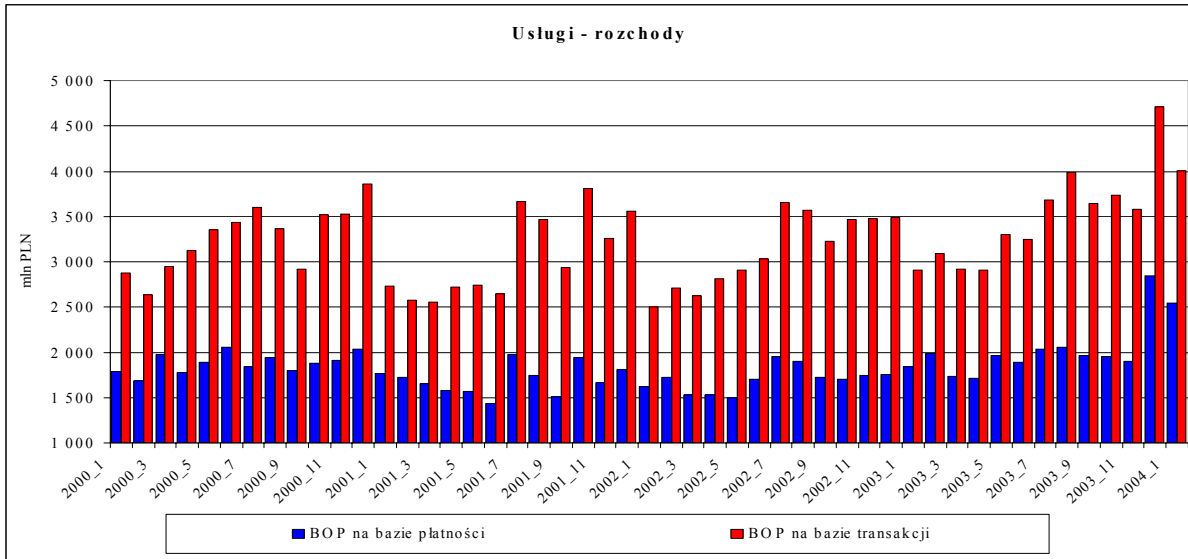
Anna Włostowska , tel. (+48 22) 653 1226 anna.wlostowska@mail.nbp.pl,

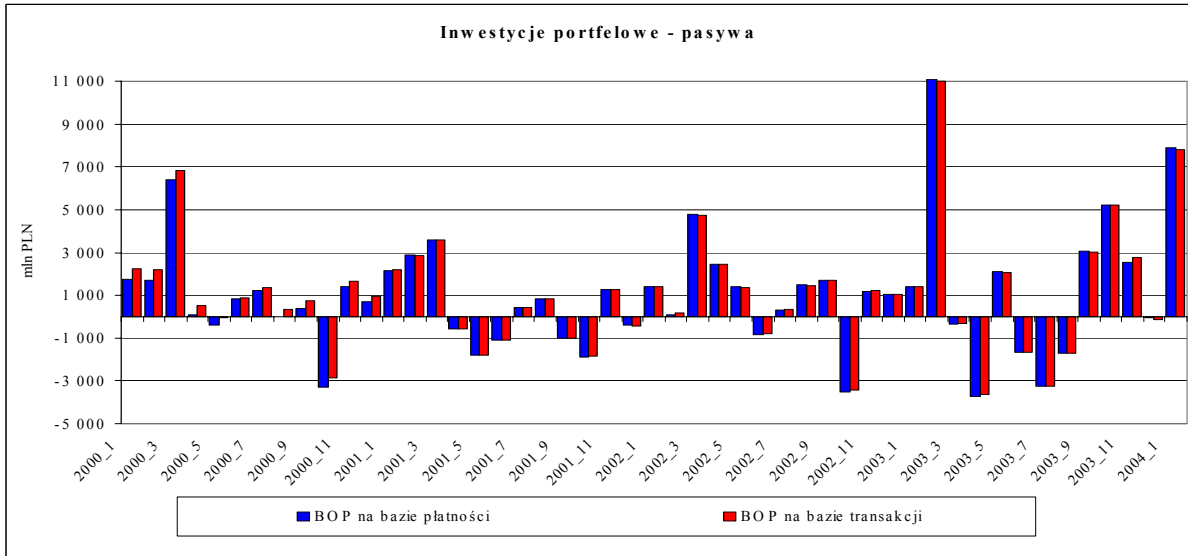
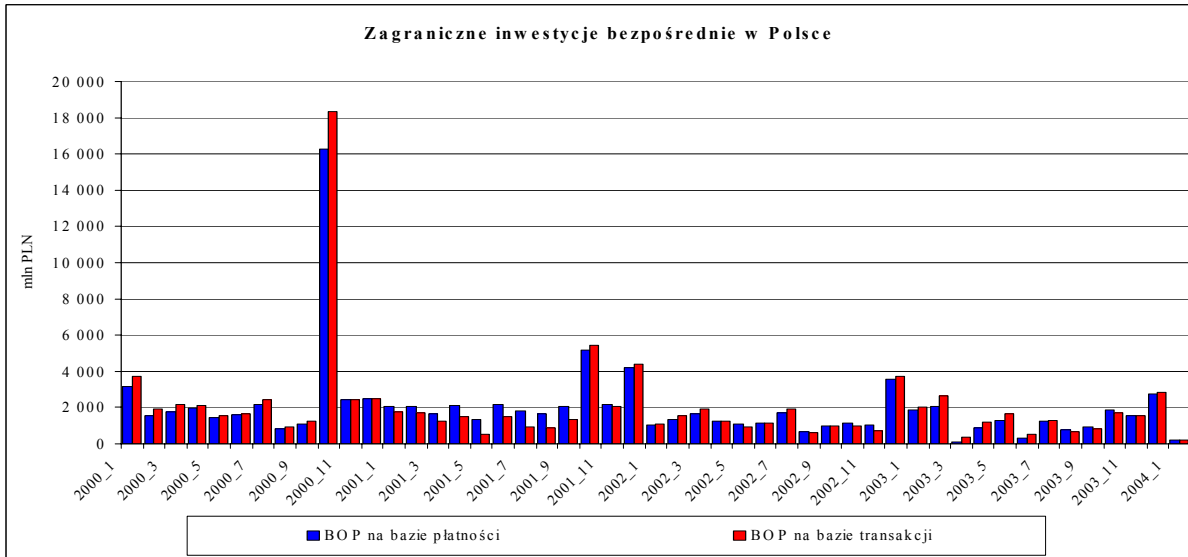
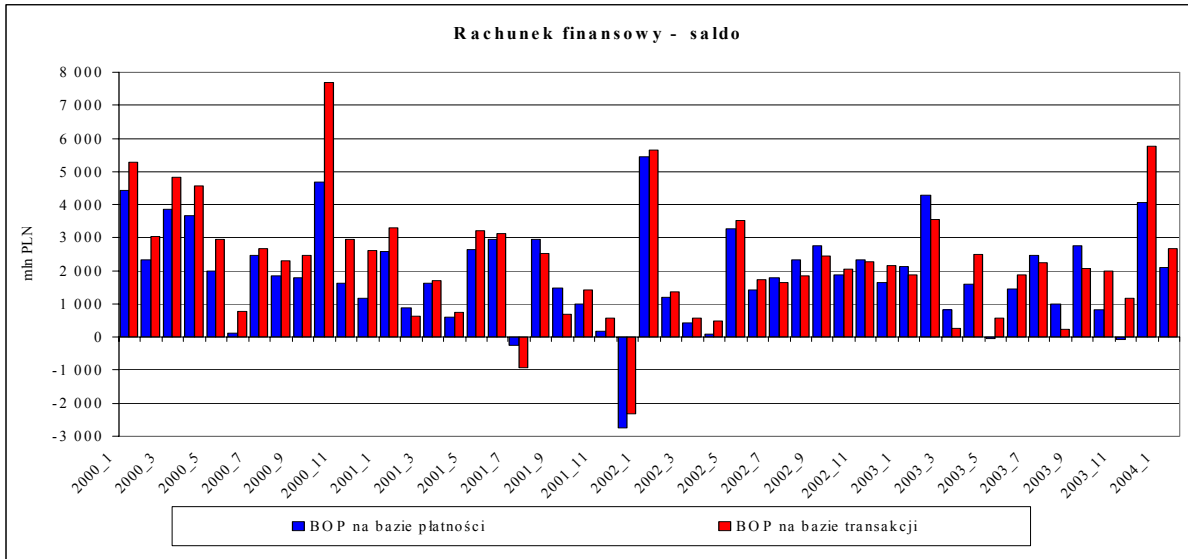
Jacek Kocerka, tel. (+48 22) 653 1820, jacek.kocerka@mail.nbp.pl

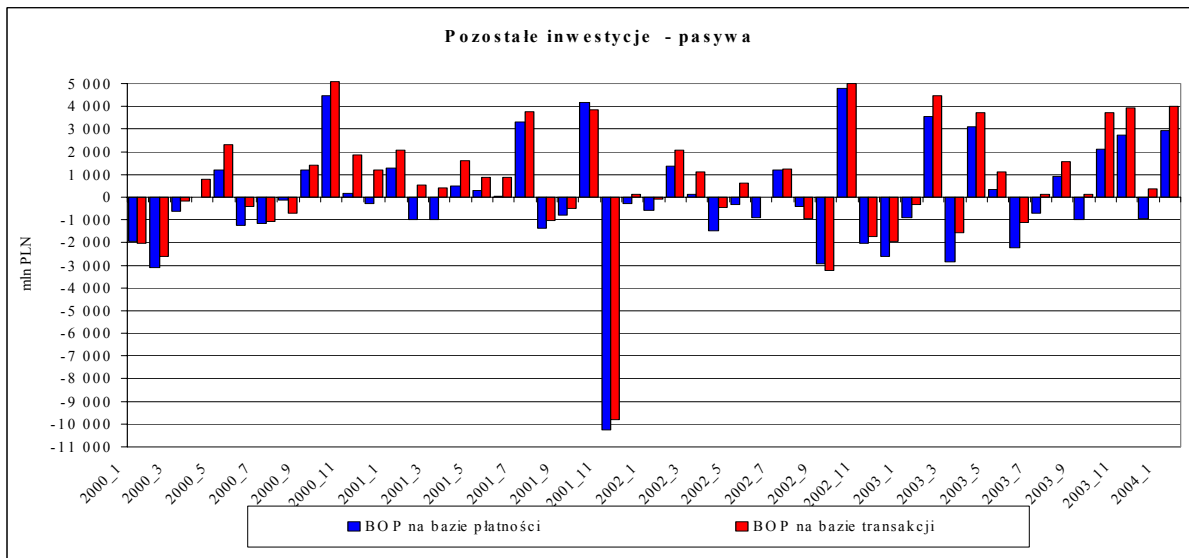
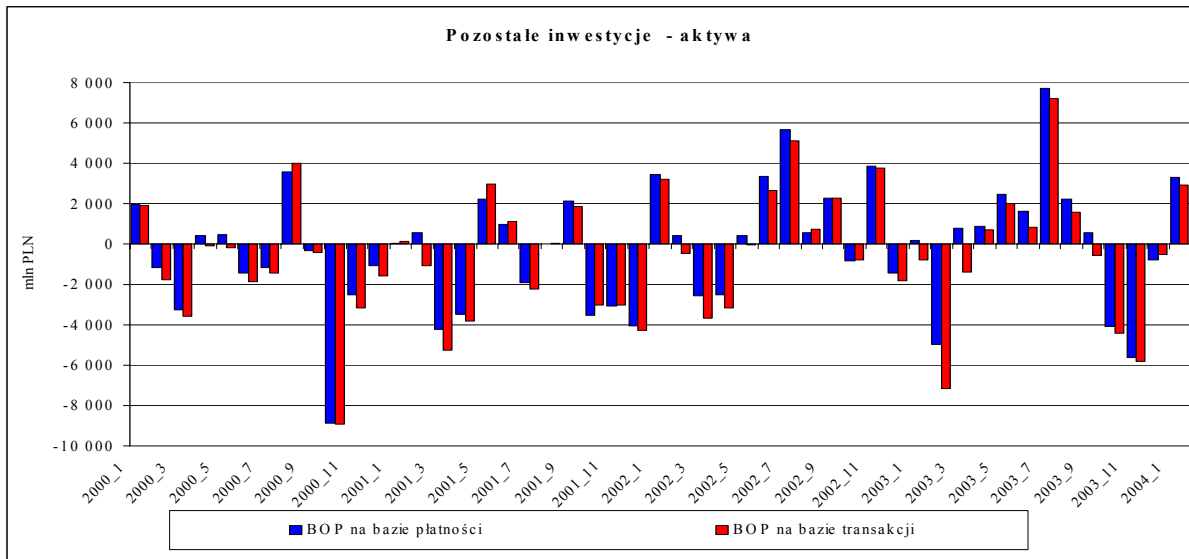
² Pozycja ta w bilansie na bazie transakcji jest rozklasyfikowana na standardowe pozycje bilansu płatniczego. W skład tej pozycji wchodzi głównie usługi (podróże zagraniczne), towary oraz transfery bieżące.

Porównanie źródeł informacji w bilansie płatniczym na bazie płatności i na bazie transakcji

Dwa z niżej wymienionych źródeł są dostępne z częstotliwością miesięczną: Płatności zrealizowane poprzez polski system bankowy oraz Statystyka celna z dokumentów SAD. Dane z pozostałych źródeł wymienionych w tabeli są danymi kwartalnymi.

Komponenty bilansu płatniczego	Bilans płatniczy na bazie płatności	Bilans płatniczy na bazie transakcji
Towary	Płatności zrealizowane poprzez polski system bankowy	Statystyka celna z dokumentów SAD; Korekta danych dotyczących importu o wartość kosztów transportu, zawartych w fakturach na bazie CIF; Szacunki wartości towarów nieuwzględnionych w danych SAD w tym niesklasyfikowane obroty bieżące (handel przygraniczny).
Usługi	Płatności zrealizowane poprzez polski system bankowy	Płatności zrealizowane poprzez polski system bankowy; Usługi rozliczane w formie kompensat należności ze zobowiązaniami między partnerami polskimi a zagranicznymi; Usługi rozliczane między przedsiębiorstwami w ramach grup kapitałowych (netting); Usługi rozliczane poprzez rachunki polskich przedsiębiorstw w bankach za granicą; Szacunki wartości podróży zagranicznych na podstawie danych Instytutu Turystyki.
Dochody	Płatności zrealizowane poprzez polski system bankowy	Płatności zrealizowane poprzez polski system bankowy; Odsetki od rachunków w bankach za granicą; Skapitalizowane i zaległe odsetki od kredytów przedsiębiorstw.
Transfery bieżące	Płatności zrealizowane poprzez polski system bankowy	Płatności zrealizowane poprzez polski system bankowy; Statystyka celna z dokumentów SAD; Płatności transferowe (podatki) dokonane poprzez rachunki bankowe podmiotów w bankach za granicą; Rozszacowanie salda „Niesklasyfikowanych obrotów bieżących” – przekazy zarobków.
Rachunek kapitałowy	Płatności zrealizowane poprzez polski system bankowy	Płatności zrealizowane poprzez polski system bankowy.
Polskie inwestycje bezpośrednie za granicą	Płatności zrealizowane poprzez polski system bankowy	Płatności zrealizowane poprzez polski system bankowy; Sprawozdania o kredytach udzielonych i otrzymanych przez polskich inwestorów bezpośrednich.

Komponenty bilansu płatniczego	Bilans płatniczy na bazie płatności	Bilans płatniczy na bazie transakcji
Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce	Płatności zrealizowane poprzez polski system bankowy	Płatności zrealizowane poprzez polski system bankowy; Sprawozdania o kredytach otrzymanych i udzielonych przez polskie przedsiębiorstwa bezpośredniego inwestowania.
Inwestycje portfelowe aktywa –	Płatności zrealizowane poprzez polski system bankowy	Płatności zrealizowane poprzez polski system bankowy; Zakup i sprzedaż papierów wartościowych poprzez rachunki w bankach za granicą.
Inwestycje portfelowe pasywa –	Płatności zrealizowane poprzez polski system bankowy	Płatności zrealizowane poprzez polski system bankowy; Zakup i sprzedaż papierów wartościowych poprzez rachunki w bankach za granicą.
Kredyty handlowe	Pozycja ta nie jest zestawiana w bilansie na bazie płatności	Kredyty handlowe udzielone i otrzymane przez polskich importerów i eksporterów.
Pozostałe kredyty i pożyczki	Płatności zrealizowane poprzez polski system bankowy	Płatności zrealizowane poprzez polski system bankowy; Sprawozdania o kredytach otrzymanych i udzielonych przez polskie przedsiębiorstwa. (z wyłączeniem przedsiębiorstw bezpośredniego inwestowania)
Gotówka, rachunki bieżące i lokaty	Płatności zrealizowane poprzez polski system bankowy	Płatności zrealizowane poprzez polski system bankowy; Transakcje przedsiębiorstw rozliczone poprzez rachunki w bankach za granicą.
Pozostałe aktywa i pasywa zagraniczne	Płatności zrealizowane poprzez polski system bankowy	Płatności zrealizowane poprzez polski system bankowy; Zaległości odsetkowe i kapitałowe przedsiębiorstw.
Pochodne instrumenty finansowe	Płatności zrealizowane poprzez polski system bankowy	Płatności zrealizowane poprzez polski system bankowy; Rozliczenia z tytułu instrumentów pochodnych dokonane przez przedsiębiorstwa rozliczone w nettingu i poprzez rachunki w bankach za granicą.
Oficjalne aktywa rezerwowe	Płatności zrealizowane poprzez polski system bankowy	Płatności zrealizowane poprzez polski system bankowy